

67-72-20/1
19.11.2020

*У спеціалізовану вчену раду
Д 35.052.19
Національного університету
«Львівська політехніка»*

м. Львів, вул. С. Бандери, 12

ВІДГУК

офіційного опонента – доктора юридичних наук, доцента Армаш Надії Олексіївни на дисертаційне дослідження Крикавської Ірини Василівни «Правове регулювання надання адміністративних послуг в об'єднаних територіальних громадах», подане на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук за спеціальністю 12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право

Дисертаційне дослідження Крикавської І.В. присвячене комплексному вивченню теоретико-правових засад надання адміністративних послуг в об'єднаних територіальних громадах.

Актуальність теми дослідження.

Одним з важливих факторів для подолання трансформаційної кризи українського суспільства є створення сучасної та ефективної системи управління на місцях. Необхідність формування нової систем місцевого самоврядування та надання адміністративних послуг зумовили проведення адміністративної реформи та децентралізації. Вказані реформи зосереджені на становленні ефективної територіальної організації влади для створення і підтримки повноцінного життєвого середовища мешканців громад, надання високоякісних та доступних адміністративних послуг. Саме тому, дослідження правового регулювання надання адміністративних послуг в об'єднаних територіальних громадах, а також відсутність фундаментальних наукових розвідок з цієї проблематики в новітніх умовах розвитку

адміністративного права зумовлює актуальність та своєчасність поданого Крикавською І.В. дисертаційного дослідження.

Ступінь обґрунтованості та достовірності наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації.

Ступінь обґрунтованості та достовірності наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації зумовлений, насамперед, раціональною та логічно узгодженою структурою дисертаційного дослідження. Його зміст складається з: переліку умовних позначень, вступу, трьох розділів, поділених на дев'ять підрозділів, висновків, списків використаних джерел та додатків.

У вступі дисертантом визначено актуальність теми роботи, а також її основні загальні характеристики.

У першому розділі розглянуто історико-правові аспекти проведення адміністративної реформи та реформування органів місцевого самоврядування в Україні, подано характеристику принципів надання адміністративних послуг, з врахуванням особливостей їх застосування в об'єднаних територіальних громадах. Досліджено існуючі загальнодержавні та локальні нормативно-правові акти, які визначають компетенцію, закріплюють порядок надання адміністративних послуг в об'єднаних територіальних громадах.

Другий розділ дисертації присвячений ідентифікація суб'єктів надання адміністративних послуг в об'єднаних територіальних громадах та їх компетенції. Розглянуто ключові моделі, процедури та етапи надання адміністративних послуг в ОТГ. Проаналізовано основні корупційні ризики у сфері надання адміністративних послуг, а також проведено аналіз міжнародних нормативно-правових актів та національного законодавство, що визначає порядок запобігання та врегулювання конфлікту інтересів у діяльності посадових осіб ОТГ та депутатів місцевих рад ОТГ.

У третьому розділі дослідження дисертант розкриває проблематику визначення правового статусу ОТГ, обґрунтовує необхідність стандартизації процедурних документів та використання міжнародних механізмів контролю та оцінки якості надання адміністративних послуг в ОТГ, описує механізм позасудового та судового рішень оскарження, дій або бездіяльності суб'єктів об'єднаних територіальних громад у процесі надання адміністративних послуг.

Обрана дисертантом структура дозволила йому всесторонньо дослідити предмет дисертаційної роботи, а зацікавленим особам чітко простежити за думкою автора стосовно правового регулювання надання адміністративних послуг в об'єднаних територіальних громадах, а також напрямів вдосконалення нормативно-правового забезпечення цієї сфери.

Особливу цінність роботі, надав проведений автором глибокий і кваліфікований аналіз нормативно-правової бази, яка регламентує надання адміністративних послуг в об'єднаних територіальних громадах.

Винесені на захист положення характеризують роботу як комплексне дисертаційне дослідження, присвячене вивченню наукового завдання щодо теоретико-правових засад надання адміністративних послуг в об'єднаних територіальних громадах.

Наукові положення, викладені у дисертації, ґрунтуються на використанні загальнонаукових і спеціальних методів та прийомів наукового пізнання тих процесів, що відбуваються у сфері надання адміністративних послуг в об'єднаних територіальних громадах.

Рецензована дисертація є одним з оригінальних вітчизняних досліджень надання адміністративних послуг в об'єднаних територіальних громадах та написана з урахуванням змін правового, економічного та політичного характеру. В роботі досліджено різні аспекти надання адміністративних послуг в об'єднаних територіальних громадах з урахуванням досягнень вітчизняної та світової адміністративної та теоретико-правової думки, здійснено поглиблений аналіз правових норм, що

регламентують сферу надання адміністративних послуг в об'єднаних територіальних громадах.

При дослідженні поставлених завдань автором цілком слушно було застосовано систему існуючих загальнонаукових та спеціальних методів, спрямованих на отримання об'єктивних та ґрунтовних результатів з позицій комплексного та системного підходів.

До числа найвагоміших результатів дисертаційного дослідження, судячи з дисертації та автореферату, можна віднести те, що: запропоновано доповнення переліку принципів надання адміністративних послуг такими, як принцип сумісності або компатибільності (узгодженості), тобто уникнення різнонаправленості, а також принципу уніфікації або стандартизації; запропоновано класифікацію адміністративних послуг, що надаються в ОТГ за наступними критеріями: за суб'єктом звернення, за змістом адміністративної діяльності, залежно від характеру питань стосовно яких звертаються до ОТГ, за критерієм платності; системно представлено ключові моделі надання адміністративних послуг в ОТГ, ідентифіковано суб'єктів надання адміністративних послуг та їх повноваження, обґрунтовано необхідність удосконалення порядку врегулювання «конфлікту інтересів» та шляхи усунення корупційних ризиків.

Особливий інтерес становлять думки автора, що стосуються теоретичних і практичних проблем позасудового та судового оскарження рішень, дій або бездіяльності у процесі надання адміністративних послуг ОТГ.

Результати дисертаційного дослідження знайшли своє використання у: науково-дослідній сфері, для подальшої розробки актуальних проблем надання адміністративних послуг в об'єднаних територіальних громадах та адаптації вітчизняної нормативної бази у цій сфері до вимог Європейського Союзу; навчальному процесі, під час викладання дисциплін «Адміністративне право» та «Правове регулювання надання адміністративних послуг»; для підготовки відповідних навчально-

методичних матеріалів; у сфері правотворчості, для подальшого розвитку адміністративно-правового регулювання надання адміністративних послуг в об'єднаних територіальних громадах; правозастосовній діяльності, для підвищення ефективності надання адміністративних послуг в об'єднаних територіальних громадах на основі вітчизняного та зарубіжного досвіду.

Дисертантом розроблено та запропоновано використання типового порядку позасудового оскарження рішень, дій або бездіяльності суб'єктів надання адміністративних ОТГ.

Підтримуємо позицію автора щодо здійснення класифікації ключових моделей надання адміністративних послуг в ОТГ.

Заслуговує на увагу авторська класифікація ключових моделей надання адміністративних послуг в ОТГ. Цінною є характеристика різних моделей надання, зокрема наступних: безпосередня модель, модель Центру надання адміністративних послуг (далі – ЦНАП), модель Єдиного державного порталу адміністративних послуг (далі – ЄДПАП) та інтегрованих інформаційних мереж, модель спільного ЦНАП, модель територіальних підрозділів ЦНАП, модель віддалених робочих місць адміністраторів ЦНАП, модель виїзного ЦНАП, модель мобільного ЦНАП.

Поряд із вказаними положеннями в дисертації розглядається значна кількість питань прикладного характеру, які стосуються надання адміністративних послуг в ОТГ.

Апробація результатів дослідження. Апробація результатів дослідження проводилася шляхом їх обговорення на наукових, науково-практичних конференціях та семінарах різного рівня упродовж 2015–2019 років. Основні положення і висновки дисертації викладено у 13 наукових публікаціях, серед яких: 6 статей у наукових фахових виданнях України, з яких 4 включено до міжнародної наукометричної бази даних «Index Copernicus», 1 в іноземному періодичному виданні та 6 тез доповідей на науково-практичних заходах. У публікаціях достатньо відображені всі

розділи дисертаційного дослідження. Автореферат дисертації ідентичний за змістом основним положенням дисертації. Висновки автора щодо значущості його праці для науки і практики видаються правомірними.

Зауваження і дискусійні положення. Водночас, підкреслюючи теоретичну і практичну цінність дисертаційного дослідження Крикавської І.В., позитивно оцінюючи її загалом, наголошуємо, що окремі положення дисертації носять дискусійний характер, потребують більш глибокого дослідження та обґрунтування.

1. Дослідження проведено з об'ємним та всебічним використанням наукового та емпіричного матеріалу, однак значнішої вагомості дослідженню надало б використання більшого обсягу статистичних даних.

2. Загалом підтримуючи позицію дисертанта про те, що кожна з моделей надання адміністративних послуг має свої переваги та недоліки, потрібно було б зосередити прискіпливішу увагу на найактуальніших з них, зокрема щодо моделей із застосуванням інформаційних технологій.

3. Дискусійним є віднесення до однієї з моделей – модель інтегрованих інформаційних мереж, оскільки такі, можна розглядати як спосіб надання, що використовується в інших, запропонованих дисертантом моделях.

4. Досвід розвинених країн свідчить, що система надання публічних послуг держав має різні схеми та особливості. З огляду на це хотілося б почути чи вбачає дисертант доцільність запозичення певного досвіду.

Висновок щодо відповідності дисертації встановленим вимогам.

Висловлені зауваження не перешкоджають позитивному ставленню до виконаної Крикавською І.В. дослідницької роботи, а здійснений автором творчий пошук заслуговує на повагу і позитивну підтримку.

Рецензована дисертація вирішує конкретне науково-прикладне завдання, містить раніше незахищені положення, які є особистими напрацюваннями автора, мають наукову цінність і позитивне значення для

подальшого розвитку надання адміністративних послуг в об'єднаних територіальних громадах, зокрема, і загалом теорії адміністративного права.

Дисертаційні матеріали належним чином оприлюднені та пройшли апробацію в наукових публікаціях і виступах на конференціях. Зміст дисертації відповідає вимогам МОН України та відповідно відображений в авторефераті.

Наведене дозволяє визнати дисертацію завершеним самостійним дослідженням, що відповідає вимогам Порядку присудження наукових ступенів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 24 липня 2013 року № 567.

Автор дисертації – Крикавська Ірина Василівна заслуговує на присудження наукового ступеня кандидата юридичних наук за спеціальністю 12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право.

Офіційний опонент –

заступник директора відокремленого структурного підрозділу

«Центр судової експертизи та експертних досліджень»

Державного підприємства «Інформаційні судові системи»

Державної судової адміністрації України,

доктор юридичних наук, доцент

Н. О. Армаш